

Forfatter: Oehlenschläger, Adam

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter I

Citation: Oehlenschläger, Adam: "Poetiske Skrifter I", i Oehlenschläger, Adam: *Poetiske Skrifter I*, udg. af H. TOPSØE-JENSEN, 1926-1930, s. XIII. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-oehl01val-shoot-idm139633873814624/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter I

trods sin spøgende Tone er i den store græske Stil. Lige beundringsværdig er den fintmærkende og levende Behandling af Versemaalet og — midt i den tilsyneladende Travesti, der endog muntert bringer første Sang af »Peder Pars« i Erindring — Stilens ægte homeriske Tone i Adjektivernes blomstrende Kraft og Billedernes tunge Fylde.

»Langlands-Reisen« indeholder enkelte Digte, der kun er født af Øjeblikket og forlængst har mistet deres Liv, andre, der (som »Reisen over Bæltet«) kun viser os Grænserne for Oehlenschlägers Formaaen. Men som Helhed indtager dette lille Værk indenfor sin Digtets Produktion, og derved indenfor dansk Digtning overhovedet, en betydningsfuld Plads ved sin paa en Gang saa unge og saa modne Kunst.

Ikke mindre betydningsfuld er den anden Digtreds fra »Poetiske Skrifter«: »*Jesu Christi gientagne Liv i den aarlige Natur*«. Den er det romantiske Udtryk for Oehlenschlägers Religion, og Digtet er inspireret af den religiøse Mystiker blandt de tyske Romantikere, Novalis. Det er især den elfte af Novalis' »Geistliche Lieder« (»Wo bleibst du, Trost der ganzen Welt«), som har været af Betydning for ham. Her bliver Kristi Fødsel en Myte om Foraarets Komme; Grundstemningen er en mystisk Panteisme, hvor Gud er alt i alle:

Er ist der Stern, er ist die Sonn',
Er ist des ew'gen Lebens Bronn,
Aus Kraut und Stein und Meer und Licht
Schimmert sein kindlich Angesicht.

Men ogsaa i Morgensalmen (Nr. 2), hvor Kristus sammenlignes med Solen, møder vi en beslægtet

Tankegang; i »Gott« udtrykkes Panteismen klart, og i den hektiske »sinnlich-übersinnliche« »Hymne« tager hele Naturen Del i Nadverens Mysterium. Intet belyser Oehlenschlägers aandelige Sundhed klarere end en Sammenligning mellem dette sidste Digt og »Den hellige Nadvere« i »Jesus i Naturen«.

Oehlenschläger tager da Novalis' Tanke op; i Aarets Gang afspejles Kristi Liv. Foraaret er hans Fødsel; den grønne Skov tyder os hans Lære og Undergerninger. I Høstens svulmende Drue giver han Disciplens sin Nadvere; det døende Efteraar er Getsemanc og Golgatha. Men Disciplens Jubelhymne er Forvisningen om, at Kristus ikke er død. Efter Vintermørket vil Lyset komme igen og Vaaren atter sejre.

Men Digteren har hverken villet eller kunnet gennemføre denne Tankegang klart. Hans positive Tro vægrer sig ved at »reducere Christus til en Mythos af den aarlige Natur, da han tvertimod bestandig har søgt at vise Naturen som en aarlig gjentaget Mythos af denne guddommelige Forløser«. Hos Novalis er Gud og Naturen ét. Oehlenschläger nærmer sig undertiden dette Standpunkt (»Christi Fødsel«; »Simon Peder«, hvor Naturen personificeres i Gud, og hvor Digteren har søgt at løse Novalis' religiøse Problem: at forene Panteismen og Monoteismen; »Den hellige Nadvere«, »Getsemanc og Golgatha«, »Disciplens Jubelhymnus«). Snart ser han i Forholdet mellem den besjælede Natur og den aabenbarede Gud kun Parallelen; hans Naturfromheds Kilder er ikke blot Novalis' symbolske Poesi, men Bjærgprædikens Henvisning til Fuglene under Himlen og Liljerne paa Marken og Naturbillederne i Jesu Lignelser. Na-

XIV